

Den større risiko ved at bruge unge, genomisk testede tyre kan håndteres ved at bruge flere forskellige tyre. Vi anbefaler at anvende fem forskellige unge tyre ligeligt, hver gang du erstatter en afprøvet tyr med unge tyre.

Unge tyre skal anvendes i grupper

Af Anders Fogh, Terhi Vahlsten og Anki Roth, NAV

I fremtiden vil unge tyre erstatte afprøvede tyre, fordi de har et højere avlsmæssigt niveau. Det er dog meget vigtigt, at man i sit tyrevalg ikke fokuserer på specielle tyre! På grund af lavere sikkerhed på unge tyre skal de anvendes i grupper for at minimere risikoen.

I maj 2011 er både afprøvede tyre og unge tyre, som kun har genomisk information, offentliggjort på samme skala. I 2011 har de bedste unge tyre samme eller lavere NTM som afprøvede tyre (se artiklen "Unge Holstein-tyre kan konkurrere med afprøvede tyre"). I fremtiden forventer vi, at de bedste unge, genomisk udvalgte tyre vil have højere avlsmæssigt niveau end de afprøvede tyre. VikingGenetics kalder de bedste unge tyre for GenVikPLUS-tyre.

Spørgsmålet er derfor, om du fortsat skal bruge traditionelle brugstyre eller udskifte brugstyrene med de bedste,

unge tyre? Det hurtige svar er, at du bør bruge tyre med de højeste NTM, uanset om de er afprøvede eller kun har genomisk information. Men hvis du bruger unge tyre, bør du tage nogle forholdsregler.

Lavere sikkerhed - en udfordring

Indekserne på tyre, som kun er baseret på genomisk information, har lavere sikkerhed end indekserne på afprøvede tyre.

Indekserne på unge tyre, som kun har genomisk information, har sikkerhed på ca. 50%. Dette betyder, at hvis

vi eksempelvis har en stor gruppe unge tyre med NTM på +25, vil gennemsnittet i gruppen stadig være +25, når de på et senere tidspunkt, opnår en høj sikkerhed på basis af information fra malende døtre. Man skal dog være opmærksom på, at enkelte tyre vil falde til +9, hvilket er langt fra det forventede. Omvendt er der lige så stor chance for, at avlsværditallene stiger og enkelte tyre vil således stige til NTM +41 (se tabel 1).

Afprøvede tyre har sikkerheder på 80-90%. Det betyder, at selv afprøvede tyre kan ændre sig, når sikkerheden sti-

Tabel 1. Størrelsesordenen af forventede ændringer for en tyr med et NTM på 25 ved forskellige sikkerheder

	NTM: +25	
Sikkerhed	50%	80-90%
Laveste NTM når sikkerheden stiger	+9	+17
Højeste NTM når sikkerheden stiger	+41	+34

ger yderligere. Ændringen er dog betydeligt mindre end for de unge tyre - fra +17 til +34 for NTM.

For røde racer er sikkerheden baseret på genomisk information lidt lavere end for Holstein, mens den for jersey er lavere end for røde racer. Det betyder, at deres indekser kan ændre sig mere end vist i tabel 1.

Brug grupper af unge tyre!

Den større risiko ved at bruge unge, genomisk testede tyre, kan håndteres ved at bruge flere forskellige tyre i stedet for en enkelt eller nogle få tyre.

Hvis du ønsker at inseminere med unge tyre i stedet for afprøvede tyre, skal du ikke vælge den bedste, unge tyr og bruge den intensivt. Hvis du gør det, er der en risiko for, at netop denne tyr vil være den, som falder 16 enheder i NTM (se tabel 1). I stedet bør du bruge fem forskellige unge tyre ligeligt, hver gang du erstatter en afprøvet tyr med unge tyre.

Årsagen er, at en gruppe på fem unge Holstein-tyre som gruppe betragtet har samme sikkerhed som en afprøvet tyr. Hvis det gennemsnitlige NTM i gruppen af unge tyre eksempelvis er +25, så kan gennemsnittet af gruppen i ekstreme tilfælde falde til +17 eller stige til +34 – nøjagtigt det samme som du kan opleve med en afprøvet tyr!

Dette betyder, at en gruppe af døtre efter en afprøvet tyr eller en gruppe på fem ligeligt anvendte unge tyre vil have samme gennemsnit. Variationen i NTM hos døtre vil dog være større i gruppen af unge tyre.

For de røde racer og især for jersey skal der bruges lidt flere unge tyre (6-8 tyre) for at få en sikkerhed på gruppen, der er på niveau med en afprøvet tyr.

Udskift afprøvede tyre med unge tyre

Ovenstående viser, at der er en risiko

ved at bruge unge genomisk testede tyre - men at denne risiko kan minimeres ved at bruge grupper af tyre.

Men hvorfor bruge unge tyre i første omgang? Årsagen er, at unge genomisk udvalgte tyre vil være avlsmæssigt bedre end afprøvede tyre. Vores forventning er, at hos Holstein vil forskellen være 6-7 NTM-enheder. I 2011 er der ingen forskel på det avlsmæssige niveau hos afprøvede tyre og ungtyre - se artiklen "Unge Holstein-tyre kan konkurrere med afprøvede tyre". Dette har dog specielle årsager og vil ikke generelt være tilfældet.

Den ekstra økonomiske gevinst ved at bruge unge tyre kan opnås uden nogen investering. Anbefalingen er således at erstatte afprøvede tyre med de bedste, unge tyre (GenVikPLUS-tyre hos Viking) for Holstein og samtidig at bruge de unge tyre i grupper.

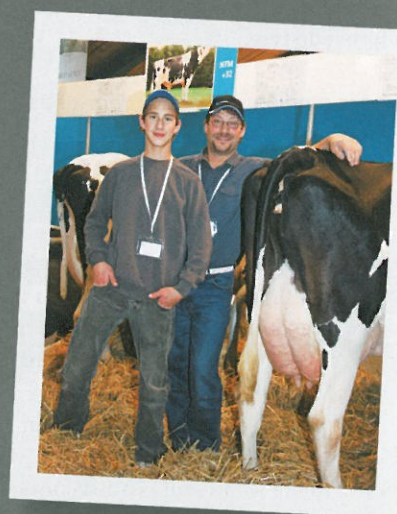
For RDM og specielt jersey, vil de unge tyre generelt være mindre overlegne i forhold til afprøvede tyre, end tilfældet er for Holstein. Dette skyldes, at den lavere sikkerhed for unge tyre gør det vanskeligere at finde de bedste tyrekalve. I 2011 er røde og jersey-ungtyre faktisk på et lavere niveau end de afprøvede tyre. Som tilfældet er for Holstein, forventes det ikke at være tilfældet i fremtiden. ●

Det Europæiske Fællesskab ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

kort & godt

Fuldtræffer for Ejdertun!

I forrige omgangs GAV blev 40 Holstein-dyr i Sverige testet. Familien Ejdertun fra Ajmunde på Gotland testede fire dyr og fik topresultat for to af dem (Mascol x Exces og Dundee x Mascol). Kvierne er højtrangerede i konkurrence med over 100 Dundee-tyrekalve og masser af Mascol-tyre. Vi ønsker denne besætning tillykke. Besætningen er desuden MO Hansas højstydende besætning og udover topgenetik har de også management på meget højt niveau.

Lars og Viktor Ejdertun ved en D Ole-datter på Agromek 2009.